

Felelős szerkesztő:

Dr.

SALACZ ELEMÉR

Szerkesztőség:

I. ker. BELICEY-U.

9. SZ.

SZARVASI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 120 k.

Negyedévre 30 k.

Egyes szám 2 k.

Kiadóhivatal:

I. K. BELICZEY

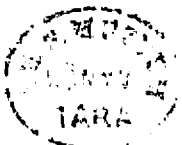
UT 9. SZÁM.

Laplulajdonos: a Szarvasi Kisgazdák és Földművesek Pártköre

Felelős kiadó: Gulyás Pál.

Megjelenik minden Pénteken reggel.

Niteles

forrásból értesülünk arról a szomorú hírről, hogy a szarvasi Luther tanítónőképzőt innen máshová fogják áthelyezni. Az áthelyezésnek állítólag az oka, hogy Szarvason lehetetlenség az internátust fölépíteni.

A fenti hírt, jóllehet szavahihető egyéntől kaptuk, még sem akarjuk elhinni. Azonban számítva és félve a legrosszabtól, megkondítjuk a vészharangot s felhívjuk mindazokat, akiket illet: egyházat, községet, testületet és magánosokat, hogy álljanak talpra s akadályozzák meg a tanítónőképző áthelyezését. Nem szabad visszariadnunk semmi áldozattól s lehetővé kell tenni, hogy a tanítónőképző internátusa felépüljön.

Ne engedjük e kulturális intézményt elvinni, sőt azon legyünk, hogy még a nőképző mellé tanítóképzőt emeljünk. Az arra hivatottak gondolják meg jól, hogy minálunk sok mindenféle hiányzik, ami másutt meg van.

Községünk kulturájáért a jövőben sokat kell tennünk. Az állami elemi iskolának sincs épülete. Huszonöt ezer lakosu községnek csak négy óvodája van. Kint a tanyákon pedig egyetlen egy se, holott Szarvas lakosságának majdnem egyharmada állandóan a tanyákon, a szőlőkben lakik. Egyes tanyasoraink valóságos kis községek. A tanyákon van 19 népiskolánk: ebből 13 evangélikus, 6 pedig községi. Ezek az iskolák mind tulzsufoltak. Az iskolai épületek legtöbbje régi, alacsony a modernségtől teljesen mentes épületek. Kint a határban nincsenek óvodáink, pedig nagy szükség volna rájuk. Ha jól sejtjük, az egész határban talán három olvasóköri van: az ószőlői, siratói és VII. kerületi. A künnlakó néppel sem a múltban, sem a jelenben nem törődik senki. Egész nemzedékek nőttek fel anélkül, hogy azok szellemi táplálékáról, művelődéséről valaki gondoskodott volna. A kultúra egyetlen oázisa a szegényes, rosszul felszerelt, tulzsufolt iskola. A kultúra fátylavívője a rosszulfizetett s a világtól elzárt néptanító, akinek kilométereket kell gyalogolnia, hogy egy-egy újságot vehessen. Vajjon nem lehetne-e a tanyai központokon postai ügynökségeket létesíteni? Ilyen s ehhez hasonló eszmék vetődnek fel akkor, amikor azt halljuk, hogy egy-kulturális intézményünket át akarják máshová ültetni.

A kultúra, a nép nevében kérjük községünk, egyházunk vezetőférfiainkat gondolkozzanak az általunk felvetett

eszmék felett. Lássák be, hogy egyszerű hozzá kell fognunk a munkához, ha azt akarjuk, hogy a multak mulasztásait pótoljuk. Pedig e pótmunkát meg kell kezdenünk a haza és a mi népünk érdekében.

Csonka-Magyarországban nem szabad, hogy egyetlen egy ember is műveletlen legyen. Csak művelt nemzedék fogja visszaszerezni azt, amit tőlünk az erőszak elrabolt.

Fel a munkára! A tizenkettedik óra itt van. Egy év múlva Szarvas 200 éves lesz. Nézzetek körül! Kétszáz év előtt parlagon hevert az egész határ. Ma a kis bogárhátú házikók helyén csaknem palotaszzerű házak emelkednek. A határban, ott, ahol hajdan káka és nád nőtt s a viziszárnyasok milliói tanyáztak, ma fehérfa, ákác-lombos tanyasorok emelkednek s nyár derekán ameddig a szem ellát, reng a kalász tenger. S mindezt a mi népünk vasszorgalma, kitartó munkája tette. E dolgozó, szorgalmas nép előtt le a kappal! E népet nem lehet, nem szabad magára hagyni, hanem fel kell emelni s mindent meg kell tenni, hogy kultur igényeit kielégítse.

A 200 éves Szarvas határkövénel építsük fel a népműveltség templomait. Fel a munkára! Együtt a néppel a népért dolgozzanak mindazok, akik hivatva vannak a népsorsát intézni.

Megegyezés a gabona szabadforgalma ügyében.

Az új gabona és liszt forgalma szabad lesz.

A kormány a gabona szabad forgalma mellett foglalt állást, de kikötötte, hogy a malmok az ellátatlanok élelmezésének biztosítására 1.5 millió métermázsza búzát tartoznak az államnak beszolgáltatni.

A közlelmezési miniszteriumban tartott értekezleten hosszas tárgyalások után az érdekeltségek megegyeztek. A megállapodások szerint az új gabona és lisztnek belföldi forgalma és szállítása szabad lesz és a termelőtől nem fognak elvenni gabonát.

A malomüzem is felszabadul. A GOK megszűnik és a malmokhoz az ellátatlanok élelmezésére másfél millió métermázsza búzát fognak beszolgáltatni 600 koronás ár mellett. A tanácskozáson megállapodtak, hogy az őrlési, vám 15 százalék, a darálási vám pedig 12 százalék lesz. A malomérdekeltségek megegyeztek abban, hogy a beszolgáltatandó mennyiségből 300 métermázsát a kereskedelmi, 1.2 millió métermázsát pedig a vámmalmok fognak adni.

Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter így nyilatkozott a gabona szabad forgalmának problémájáról:

Ez a vámgabona mintegy felét teszi ki az ellátatlanok részére szükséges gabona-kontingensnek, a hiányzó mennyiséget rendes forgalmi áron veszi meg az állam. Erre a célra a forgalmi adóból jut pénzhez az állam. Meg kell lenni a szabadforgalomnak, másképp nem lehet a kisgazdapárttal kormányozni. Jó termésünk ígérkezik, mindenki annyit ehet, amennyi befér, ha-megtudja fizetni.

Mi gazdák szívesen látjuk, ha lejjebb száll a gabona ára, csak aztán az iparcikkek is olcsóbbak legyenek. Elérjük a célt: az emberek lisztet fognak enni újra, az állatok pedig korpát, nem fordítva, mint ahogy eddig történt.

Nincs maximális ár.

Az árvizsgáló bizottság határozata.

A békésmegyei ármegállapító bizottság ma egy hete, szombaton délután a vármegyházán ülést tartott, — melyen élénk vita után a szabadforgalom mellett foglalt állást és kimondta, hogy a folytonosan csökkenő árakra való tekintettel nem állapít meg maximális árakat.

Mai naptól kezdve a bizottság által kiadott rendelkezések érvényüket veszítik.

Tehát nincs többé maximális ár. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az árakat ismét srófolni lehet, mert azzal, hogy az ármegállapító bizottság kimondotta, a maximálás megszüntetését, nem mondhatta ki azt és nem is mondotta, hogy az árdrágitókat ezután is csunyán meg nem büntetik.

A kisgazdapárt az internálások ellen.

A kisgazdapárt intéző-bizottsága szükségesnek látja az internálás kérdésének megfelelő szabályozását és a legszükségesebb körre való szorítását.

Döntően hatott a gyűlésen Mayer János miniszter felszólalása, aki azt fejtegette, hogy az internálást nem lehet teljesen megszüntetni, mert Oroszország felől bolsevista, agitáció ostromolja az országot azoknak a hazatérő magyar hadifoglyoknak a személyében, akiket Kun Bélák alaposan átítáltak kommunista eszmékkel és utra valóul azt az utasítást adták nekik, hogy lelkes apostolai legyenek a kommunizmusnak Magyarországon. Mayer miniszter követelte, hogy az ilyen agitátorokat tettenérés esetén nyomban az internálási táborba szállítsák. Győzött azonban a másik elv is: megállapodtak abban, hogy minden internálnak az ügyét bírói utra terelik s akik ártatlanoknak bizonyulnak, azokat nyomban szabadon fogják bocsátani.

Egy jó karban levő

fekete hintó eladó III. ker. 125. hsz., a. 2-2

Pártélet.

Választmányi ülés. A kisgazdák és földmivesek pártkörének választmánya múlt vasárnap délelőtt Sinkovics János alelnök elnöklété alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen dr. Salacz Elemér pártügyész bejelentette, hogy a belügyminiszter a pártkör új alapszabályait jóváhagyta, s előterjesztette, hogy a kisgazdákhöz megkeresés érkezett a menekült főiskolai hallgatóknak a vakáció tartamára ellátás végetti elfogadása iránt.

Több választmányi tag felpanaszolta, hogy a paxusok írása a községnél nehézkesen megy, azért ott sokszor fél napig is kell várakozni, s tetejébe még a járlatkezelő gombaskodik a felekkel. A választmány elhatározta, hogy ezzel szemben az Előljárási úrnak fog orvoslást keresni.

Pártértekezlet. A kisgazdák és földmivesek pártkörének Gulyás Pál elnök elnöklété alatt tartott vasárnap délutáni pártértekezlete szerény, de bensőségében annál melegebb ünneplés színhelye volt. Ifj. Borgulya Pál nemzetgyűlési képviselőnek, a párt vezérének szólott ez az ünneplés, akit a párt ez évi rendes közgyűlésén első dísztagjául választott meg és akinek dísztagsági oklevelét most adta át Tóth László társelnök szívből fakadó, lelkes hangú beszéd kíséretében, melyet Borgulya Pál meghatóttan köszönt meg. Ezután ismertette a vasárnapi országos földmives gyűlés jelentőségét kiemelve, hogy csonka hazánknak nem torzsalkodásra, osztályharcokra van szüksége, hanem összetartáson alapuló építő munkára. Rá mutatott arra, hogy a kisgazda és munkástársadalom az, amely folyton munkában görnyed, s mégis takarékosan él. Ha minden osztály így tenne, akkor ez a Csonka-Magyarország ma már másképp állana.

E párt szervezése elején — mondotta tovább — lenézték, lekicsinyelték e pártot, amely ma már, alig tíz év után ez országnak egyik legjelentősebb tényezője lett. Persze most az egyre-másra következő terhekért ezt a pártot akarnák bünbakul állítani, de senki se engedje magát félrevezetni. A régi bűnökért nem ez a párt felelős. A kisgazdák nem akarták a háborút, nem ők csinálták a forradalmat, sem a kommunizmust, amelynek számláját most fizetnünk kell, s amely alól, akármilyen adó alakjában prezentálják is, éppen a kisgazdának lehet legkevésbé kibujni.

A kisgazdák mindig a békeséget, a megértést keresték, ezt keresik ma is, s ha ez nem sikerül, nem a kisgazdákon mulik. Ő maga is mindig ezt kereste, s képviselőisége alatt is sohasem nézte azt, hogy milyen osztályhoz tartozik az, aki támogatásért hozza fordult, legyen bárki, el nem utasította, amennyire rajta állt, segített ahol csak lehetett.

Figyelmezteti kisgazda társait, hogy a közeljövőben nagy politikai megpróbáltatásoknak lehetnek kitéve. Ezért kérve-kéri a kisgazdákat, hogy ne veszítsék el jobbik eszüket, de az eddiginél is fokozottabb mértékben tartanak össze, hogy ha út a cselekvés órája, ne megbomlott sorokkal, de egységes erős tábormal szállhassanak sikra érdekeik megvédéséért.

Köszöni a párt megtisztelő kitérését, a melyre szinte érdemtelenné is tartja magát, mert amit tett azt kisgazda- és polgártársai iránti szeretetből tette. A képviselő zajos éljenzéssel fogadott beszéde után az értekezlet folyó ügyeket intézett el.

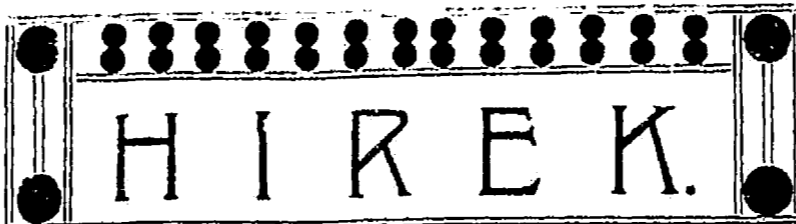
Friss fagyalt és sütemény

naponta kapható a

Perczel-cukrászdában.

Az Erzsébet-ligeti Perczel-féle cukrászda f. hó 5-től minden vasárnap délután nyitva. 1—3

**Csonka Magyarország nem ország
Egész Magyarország Magyarország.**

Gróf Széchényi Miklós váradi püspök Szarvason.

Gróf Széchényi püspök április 10 óta uton van, hogy az egyházmegyének részben a megszállás alatt s az egész magyar területen levő részében a bérmálás szentségét kiszolgáltassa. Ezen utja folytatn 3-án este Szarvasra érkezik, 4-én Békésszentandrás bérml. Innen szombat délután jön Szarvasra, hol 5-én, vasárnap bérml. Az előljárási a Körös hidál fogadja, a tulajdonképeni fogadtatás fél hatkor a róm. kath. plébánia előtt lesz, hol a bérmálkozók és hívei várják, kiknek kíséretében a templomba vonul, hol az egyházi fogadás után áldást ad, majd visszatér a plébániára és ott fogadja a tisztelő küldöttségeket. A bérmálás vasárnap 9 órakor kezdődik. A püspök, kinek kíséretében Szirmay L. Árpád apátkanonok, volt szarvasi plébános is résztvesz a bérmáláson, s e végből már Szarvasra is érkezett, hétfőn folytatja bérmautját Kondoros, Endrőd, Gyoma községekben.

Grósz Lambert. A múlt pénteken helyezték örök nyugalomra a szarvasi iparosság, nesztorát, Grósz Lambertet a Hitel és a Hangyaszövetkezet ügybuzgó pénztárosát. Végtisztességén részt vett az Ipartestület, a Hitel s a Hangyaszövetkezet és a férfitársak, a melynek az elhunyt egyik legbuzgóbb tagja volt a legutóbbi időkig, egyben ő volt a dalkar zászlóvivője. A gyászolók soraiban ott láttuk gróf Bolza Gézát. Az elhunytat a sirnál az ipartestület nevében Tákos Lajos jegyző, a férfitársak nevében Nikelszky Zoltán elnök búcsuztatta. A dalkar egy gyászdallal vett búcsút egykori daltársától. Legyen emléke áldott.

Választási perek. A szarvasi kir. járásbírósnál most folyik az eljárás azok ellen, akik a múlt nemzetgyűlési választáson nem szavaztak.

Betétek váltása. Szerdán megjelent a pénzügyminiszternek a betétek részvények, üzletreszek stb., vagyonszármazásáról szóló törvénycikk végrehajtásáról szóló rendelete. E szerint a fordulónap 1920. december 19, amely nap után elhelyezett összegek váltásig alá nem esnek. A kulcs 1000-10.000 K-ig 5%, 50.000 K-ig 10-, 100.000 K-ig 15-, 100. 000 K.-án felül 20%.

Az ellátandók katasztere. Az 1921/22 gazdasági évben hatósági ellátásra — a közlekedési miniszter most megjelent rendelete szerint — jogosultsága általában senkinek sincs. Hatósági lisztellátás alakjában azonban a lakosság bizonyos kategóriája mérsékelt támogatásban fog részesülni. Ilyen kategóriák: a hadsereg létszáma, az államrendőrség és csendőrség, katonatisztek, továbbszolgált altisztek, tényleges és nyugdíjas közalkalmazottak, az ipari munkásság és a teljesen keresetképtelen s egyben vagyontalan egyének. Utóbbiak ellátásáról a miniszter által kiutalt készletből gondoskodni a közigazgatási hatóság feladata. Az előbbi két kategóriába tartozó egyéneket kiválasztani, s névjegyzékbe felvenni e hatóságok legsürgősebb kötelessége.

Az őrleési adó. A törvényjavaslat szerint minden malom az őrleés végett bevitt gabonanemű 15%-át, más feldolgozás végett bevitt gabona 12%-át az államkincstár részére beszedni köteles.

Forgalmi adó. Cukorrépa forgalmi adója az árának 2% lesz. Általános forgalmi adó alá esik mindenki, aki az őstermeléstől különböző bármilyen kereseti tevékenységgel fejt ki. Az adó alapja az adóköteles által szállított áru, valamint a munkateljesítmény ellenértéke. Kulcs 1%.

Pusztítani a varjukat. A most szokatlanul nagy számban elszaporodott varjuk kiszámíthatatlan károkat okoznak a vetésekben. Célszerű lenne, ha az előljárási vadászainkkal karöltve intézkedést tenne pusztításuk céljából.

Nyilatkozat. Lapunk múlt számában megemlékeztünk egy, az öcsödi Általános Népkörben rendezett bálról, öcsödi tudósításunk nyomán megírva, hogy ez alkalomból a terem vörös szallagokkal volt díszítve, s hogy a rendezőknek is piros színű szallagja volt. Erre vonatkozólag most a népkör vezetősége oly értelmű nyilatkozatot küldött be hozzánk, hogy a báltermet csupán egy darab piros, fehér virágokból és zöld levelekből álló, fehérszínű szallagos koszoru díszítette. A nyilatkozat szerint a rendezők karszallagja sem vörös, hanem rózsaszínű volt.

Hegedüs Loránt és az alkoholizmus. A multkoriban Hegedüs Loránt volt az, aki a parlamentben egy közbeszólásra azt felelte, hogy keresztül fogja vinni a korcsmák vasárnapi bezárását. Most pedig arról kapunk hírt, hogy a pálinkát oly nagy adóval fogja sújtani, hogy az egész nagybetegség, az alkoholizmus, önmagától meg fog szűnni. Hegedüs Loránt az első államférfi Magyarországon, aki rájött arra, hogy sokkal nagyobb érték az állampolgárok egészsége, testi ereje, az utódok szellemi és testi frissesége, egészsége annál az összegnél, amit az állam a szeszadóból bevesz. Hegedüs Loránt radikálisan oldja meg a kérdést és igyekszik az alkohol beszerzését majdnem lehetetlenné tenni. A cél azonban teljesen csak akkor fog elértetni, ha az összes termelt szeszt ipari célokra dolgozzák fel.

Kapunk gyorsvonatot. Junius 1-től kezdve a Máv. több gyorsvonatot indít s Budapest-Békéscsaba között is megindul a gyorsvonati közlekedés, egyenlőre hetenként háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton. — A gyorsvonatok a Keleti pályaudvarról indulnak és oda érkeznek be. Rendes gyorsvonati illetéket kell fizetni magyar koronákban. A hét másik három napján a bnkaresti expressz közlekedik.

Visszafizetik az 1600 koronán aluli kényszerkölcsönt. Az államadóságok rendezéséről szóló javaslatban a magy. kir. pénzügyminiszter felhatalmazást kér, hogy az 1000 koronán aluli kényszerkölcsönöket visszafizesse. Ezzel a pénzügyminisztériumba benyújtott erre irányuló 30,000 kérvény háromnegyed része kedvezően elintézhető lenne.

Csonka Arad vármegye főispánja. A kormányzó Salacz Gyulát, Csanád vármegye főispánját bizta meg Arad vármegye meg nem szállott területén a főispáni teendőket ellátásával.

Négy újabb adójavaslat. A pénzügyminiszter négy újabb adójavaslatot terjeszt a nemzetgyűlés elé. Az őrleési, cukorrépa, állat- és az általános forgalmi adóra vonatkozik e javaslatok elseje. A kereskedelmi- és vámörlo-malmok megadóztatása (15 százalék) az ellátatlanok szükségletének biztosítása érdekében történik. A cukorrépa forgalmi adó (2 százalék) akkor éri az árut, amikor a répat a gyárba szállítják. Az állatforgalmi adó az őstermeléstől kiinduló kereseti tevékenységet adóztatja meg. Ez tehát a mező-, szőlő-, erdőgazdaságok; állattenyésztés, kertészet, gyümölcs- és zöldségtermelés, méhészet, vadászat és halászat körébe tartozó kereskedelem adója (1 százalék).

Egy kifeszített drótkötél két autó utasainak leszelle a fejét. Bécsből borzalmas merénylet hírért jelentik, melynek indító okául azonban még semmi pozitívumot nem lehet tudni. A Wiener-Neustadt-féle vezető uton másfélméter magaságban drótkötél feszítettek ki, mely az éj sötétjében két autó utasainak okozott borzasztó szerencsétlenséget. Féltizkor egy autó nekiment a drótkötélnek és a sofför súlyosan megebesztült. A sofför bevezette az autót Wiener-Neustadtba és csak itt vették

észre, hogy a drótkötél az autó ulasának, egy bécsi mérnöknek tőből levágta a fejét. A levágott fejet az országuton találták meg. Egy másik autónak a soffőrjét fejezte le ily módon a drótkötél és a vezető nélkül száguldó autó, melyen több utas ült, belefördült egy árokba. Az utasok közül többen súlyosan megsérültek. A nyomozás eddig nem derítette ki, hogy kifeszítette ki a drótkötélet.

— **Hogyan lesz a ludnak nagy mája?** Gazdasszonyainknak ez a legkíváncsiabb kérdésük, ha ludat vágnak: Vajon mekkora lesz a mája. Mert a legizletesebb s mert a legdrágább. Pedig ez nem olyan titok, hogy előre szabályozni ne lehetne. Hát igen, a ludat májra is lehet hizlalni. Németországban már egész telepek vannak, melyek csak májra hizlalják a ludakat. Sőt már annyira vitték hogy mint mondani szokás, az egész lud „csupa máj.” Ezt úgy csinálják, hogy a luddal, mikor beteszik a telepre májhízásra, csakis sós kukoricát etetnek s melegen tartják őket. Nyáron a napon, télen fűtött szobákban. Ahol az ilyen lud tartózkodik, ott faszén van elszórva, hogy a lud abból kapkodjon fel. Mindez azt eredményezi, hogy a lud igen sokat iszik s ezáltal a mája aránytalanul nagyra nő, míg a teste sovány marad. Az így kitermelt máj eléri a két kilót. Ezt a németek libamáj-pástétom készítésére használják, a kivételesen nagy példányokat pedig csemegekereskedésre. A máj nagyságának titka tehát csak az, hogy a lud minél több vizet igyon! Jó, ha a hizó luddal agyagot is etetünk, mert ez is erősen fejleszti a májat. Ez a módszer különösen Felsőmagyarországon divik, (Szepes-és Sárosmegyében), ahol az agyagetetéssel fejleszlik a májat, de emellett rendes tömészel zsirra is tudják hizlalni.

— **Védekezés a peronoszpóra és a lisztharmat ellen.** A Szőlő- és Borgazdasági Központ kísérleti állomása felszólítja a szőlőtulajdonosokat, hogy tekintettel a peronoszpóra és a lisztharmat rövides megjelenésére, a szőlők permetezést 1%-os lével már most kell megkezdeni. A virágzáskor pedig tekintet nélkül az időjárásra, okvetlenül rézkénporozni kell. Mivel a peronoszpóra és a lisztharmat a virágzást követő fellépése meglehetősen egyforma, igen sokan összetévesztik a szőlő e két veszedelmét és rézgáliccal permeteznek, amikor kénporozni kellene és a peronoszporát kénporozzák, amit pedig permetezni kell. A kísérleti állomás (II. ker., Debrői-ut 15.) minta beküldése esetén a követendő eljárásról májusban és júniusban táviratilag adja meg a választ.

— **Huszonegy évig utazott egy levél.** Pöttömnyi két éves legényke volt kissároslakon Bercsényi Miklós, ezidőszent a nemzeti hadsereg hadnagya, amikor 1900 nyarának egy napos reggelén édes anyja kis kezébe szorította a kalamárist, hogy bagolyfejú betűkkel köszöntse édesapját, Bercsényi Miklós örnagyot születése napjára. Az apát abban az időben Lábodhoz szögezte hivatása, ahol a katonai csikótelepet dirigálta. Ott kapta meg kicsiny fia öregbetűs köszöntőjét és 1900. július 29-én föl is adott címére egy levelező-lapot, amelyben az apai szív melegével köszöntötte meg a legdrágább gratulációt. A kissároslakuri kuriára címezte lapját az apa, amelyet fia kerek huszonegy év múltán, a folyó év februárjában kapott meg. Nagyot fordult azóta az idő. Akkor még Széll Kálmán volt a minisztereink, aki azonban sokat járt Rátótra és így kevésbé ellenőrizhette az államgépezet forgását. Így eshetett csak meg, hogy a képes lap 1905-ben érkezett Egyházasradócra, mert a család közben Kissároslokról oda, onnan meg Szentgothárdra költözött. Mivel azonban a véderővita már javában tombolt, közben meg az obstrukció is kitört, a haladópart is uralkodott, a koalíció is győzött, a munkapárt visszahódította többségét, azután meg kitört a világháború és le is zajlott, a szentgothárdi postahivatalt csak most ért rá, hogy — kinyomozva a család hollétét — továbbítsa a nyugatmagyarországi cenzura pecsétjével diszített, vi-

harvert, fakuló képeslapot Nyiregyházára. A levelet író apa már 1911 óta a magyar anyaföldben porlad és a hadnagy fia könnybe-lábadt szemmel vette kézhez a tulvilágra költözöttnek kései sorait. A kereskedelemügyi miniszter büszke önérettel tekinthet a becsületesen dolgozó magyar királyi postára, mely huszonegy év múltán is kinyomozza a címzettet, de a pénzügyminiszter bizonyára zokon veszi, hogy az öt filléres bélyeggel feladott képeslapot a levélhordó elfeledte büntetőbélyeggel megportóznia. Mert ma hatvan fillér a képeslap portója és talán ez fejezi ki legtalálébban a feladás óta lepergett huszonegy év kálváriáját.

— **Oroszországban háromezer rubel egy font kenyér.** Washingtonból jelentik, hogy Pétervárott éhínség tört ki. A kenyér fontja 1800 rubelről 3000 rubelre szokott; egy font cukor 18.000 rubelbe kerül.

— **Melyik az a Hegedűs.** A gazdák vérmezei nagygyűlésén abban a szempillantásban, mikor a köröskörül felállított emelvényeken egész sereg miniszter, pártvezér és egyéb politikai szónokolt, egy komoly-ábrázatu gazda odafordult a mellette-jegyzető újságíróhoz:

— Ugyan kérem, tisztelt ur, nem mondaná meg, melyik az a Hegedűs?

Az újságíró rámutatott a szemközti emelvényre:

— Az ott ni, aki Nagyatádi mellett áll.

— Az a bánatosképű?

— Az, az!

A magyar szemügyre vette kicsit a bánatosképű minisztert s aztán megcsóválta a fejét:

— Ejnye, ejnye... Pedig milyen derék embernek látszik!

Demokratikus agrárpolitikát.

A trianoni békeszerződésnek a párisi kamara előtti tárgyalásán a békeszerződés előadója többek közt a következőket mondotta: Magyarországnak közvetlen megállapodások útján kell igyekezni a gazdasági boldogulásra. A demokratikus agrárpolitika viheti előbbre az országot, amely a kisgazdapárt programjában megnyilvánul.

Az egyházakat kártalalják a harangokért.

A kereskedelmi miniszter a nemzetgyűlés legutóbbi ülésén a honvédelmi miniszter nevében is megígérte, hogy a harangok és orgonasípok elrekvirálása által károsult egyházközségek érdekében mindent el fog követni, a megmaradt 4 és fél waggon ércet kedvezményes áron bocsájtja az egyházközségek rendelkezésére. Az Ausztriába szállított harangok visszaszerzéséért most folynak tárgyalások.

Községi ügyek.

X. **Községi gyűlés.** Képviselőtestületünk hétfőn délután közgyűlést tartott, melyen elhatározta, hogy 65000 korona előzetes költséggel az Anna-ligeti híd föl a mőtői szőlő sarkáig terjedő, körülbelül 600 méter hosszú kenderáztatót létesít. A fedeztetési idény utánra is 1 évi időre elfogadták a méneket tartásra, mert különben a jövő fedeztetési időnyre a mének biztosíthatók nem lettek volna. Méneket a község könnyebb kocsiszolgálatra használhatja. A most lejárt községi haszonbérletek közül azokat, amelyeknek tárgyára a községnek szüksége nincs — ha a bérlő igényt tart rá — egy évre meghosszabbították.

Szinészet

(*) **Tul a nagy Krivánon.** Csütörtökön fell karzatot vonzott. A férfiak kivétel nélkül jók voltak. Majoros Juliska is jó volt. Vida Ilus (Ancsura) negligálta szerepét, hogy a nagyobbik hibát ne említsük. Sikere nem volt zajos. (K.)

(*) **Magdolna.** Rákosi parasztragediája sem birt felt házat vonzani. Pedig az előadás megérdemelte volna. Cs. Spóner Ilona a címszerepben tökéletesen nyújtott. Amint játszott, filmen is elsőrangú lett volna. Hatalmas drámai erő. Ugyancsak ez áll Matolcsi Bélára is. Nyárai megint mesteri, Tompa Irma Magdusa bájos. Minta előadás. Szünetek alatt a zenekar kedveskedett művészi harmoniájával. (K.)

(*) **Debrecenbe kéne menni.** Végre felt házak! Szombat és vasárnap Farkas Imre jóhírű operettjét láttuk kifogástalan előadásban. Ujrászások, nyilteznai tapsok bőven voltak. A kilenc főszereplő együtt is, külön-külön is elsőrangú alakítást nyújtott. (K.)

(*) **Éva és a férfiak.** Bérletben eléggé felt ház előtt folyt le „Éva és a férfiak” című igen mulattató színjáték hétfői előadása. Az összes szereplők lehetőleg a legjobb mutatták. Mégis külön kell megemlékeznünk Tompa Irma Évájáról, Poór Miklós Péterjéről. Teljes elismerés illeti Matolcsiné Fánikáját és Sugár József Hallovicsát. Nyárai Nikolson profesztorban tökéletes alakítást nyújtott. A rendezés kifogástalan volt. (p.)

(*) **A biboros.** E hatásos színmű a mérsékelt helyárrakkal kapcsolatban szép számú közönséget vonzott szerdán este a színházba. Az előadás nívóaus volt és minden tekintetben rászolgált a közönség tetszésére. A jó együttesből külön is ki kell emelnünk Cs. Spóner Ilonkát (Filiberta), Nickynét (Claricia), Turayt a címszerepben, továbbá Nagy Lacit (Giuliano) és Sugárt a szenátor szerepében. (—1—)

EGYESÜLETEK.

(A leányegyesület) vezetősége értesíti tagjait, hogy f. hó 15-én felsőruha készítő tanfolyamot nyit Baginyi Endre női szabó vezetésével haladók részére. Tandij havonta 120 K. Jelentkezni lehet naponta d u. 4 órakor a polgári iskolában.

Ipar. kereskedelem.

Községi gyűlés. A szarvasi Iparosok és Kisgazdák Hitelszövetkezete, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja május hó 29-én tartotta évi közgyűlését. A Hitelszövetkezet közgyűlését Gaál Pál elnök nyitotta meg, a jegyzőkönyvet Kasnyik János könyvelő vezette. Jegyzőkönyv hitelesítőként felkértek: Valach Pál és ifj. Kántor Soma. A közgyűlés tudomásul vette Piliszky János előterjesztése kapcsán az 1920. év zárómádatását, s a szokásos fentartással megadta a felmentvényt. Ezután következett az igazgatóság megválasztása. Igazgatósági tagok lettek: Darida András, Pataki János, Gaál Pál, Kornidesz Pál, Kondacs Mihály és Litauszky János. Felügyelő-bizottságba beválasztott Palkovics István. Grósz Lambert halálával megüresedett pénztárosi tisztét Klimaj Mihály igazgatósági taggal töltötték be. A közgyűlés elfogadta a központ által leküldött alapszabálmódosítást. A hitelszövetkezet 1920 évi összfordalma 482720 kor. A pénzbecseréléssel együtt a Hitelszövetkezet összfordalma 3.542,867 kor. volt. A Hitelszövetkezet tagjainak száma 1920 év végén 538 volt 712 üzletrésszel. Bizony igen csekély létszám ez. Ép ezért e helyről is felhívjuk az iparosokat és kisgazdákat, hogy karolják fel a szövetkezeti eszmét s minél többen váltsanak részjegyet a Hitelszövetkezetnél. Egy-egy részjegy ára 50 korona. Üzletrészek jegyezhetők Kedden és pénteken az üzleti órák alatt a Hitelszövetkezet ipartestületi helyiségében. Keresztény országunkat csakis a szövetkezeti eszme fogja talpra állítani.

Az ipartörvény revíziója. A nemzetgyűlés hétfői ülésén tárgyalták az ipartestületeknek az ipartörvény revíziója tárgyában beadott kérvényét. Ezzel kapcsolatban a

kereskedelmi miniszter bejelentette, hogy az erről szóló javaslat már olyan stádiumban van, hogy hamarosan a minisztertanács elé kerül.

Közgazdaság.

Kedvezmények a jövedelem és vagyonadó fizetésénél. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki az 1918—1919. évi jövedelem és vagyonadónak, valamint az 1917—1919. évi hadinyereségadónak behajtása tárgyában. A rendelet szerint az adózóknak a pénzügyigazgatóság (adófelügyelőhöz) intézett és kellően megokolt kérelmére — az összeg nagyságára való tekintet nélkül — a pénzügyigazgatóság (adófelügyelő) a következő kedvezményeket adhatja:

Azok az adózók, akik bevallást adtak és az elsőfoku kivetés ellen föllebezéssel éltek, fizetési halasztást kapnak olyan feltétel alatt, hogyha úgy az 1918, valamint az 1919. évi adóra az értesítéstől számított 8 napon belül legalább akkora összeget fizetnek be, mint amekkora volt a megelőző legutolsó kivetéskor az illető adóköteles terhére kirótt összeg. Akik eredetileg nem adtak vallomást, de a javaslat ellen beadott észrevételben, vagy az elsőfoku fizetés ellen beadott föllebezésben terjesztettek elő vallomást, fizetési halasztást kapnak oly feltétel alatt, ha úgy az 1918, valamint az 1919. évi adóra az értesítéstől számított 8 napon belül legalább akkora összeget fizetnek be, amely nem kisebb, mint a megelőző legutolsó kivetéskor az illető terhére kirótt összeg volt és egyszerűs mind nem kisebb a terhére most kirótt összeg 50%-ánál. A fizetési halasztás mindkét esetben az adófelszámolási bizottság határozatának meghozataláig de legkésőbb 1921. végéig terjed. Az 1817—1919. évi hadinyereségadó tekintetében a pénzügyigazgatóság (adófelügyelőhöz) intézett és kellően megokolt kérelemre az adózók — tekintet nélkül arra, hogy adtak-e vallomást, vagy sem — föllebezés esetén a pénzügyigazgatóságtól (adófelügyelőtől) az összeg nagyságára való tekintet nélkül fizetési halasztást kapnak és pedig úgy, hogy legalább oly összeget fizessenek be azonnal, amely nem kisebb a terhükre kirótt hadinyereségadó már esedékessé vált részleteinek 50%-ánál. A fizetési halasztás itt is az adófelszámolási bizottság határozatának meghozataláig, de legkésőbb az 1921. év végéig terjed. A fizetési halasztás eseteiben a hátralékot szükség esetén zálogolás útján biztosítják.

Törvénykezés.

8. Képviselőnk interpellációja. Lapunkban is több ízben foglalkoztunk azokkal a vissza és az igazságszolgáltatásra, tehát a jogrendre is káros állapotokkal, amelyek a szarvasi kir. járásbírósnál a már hosszú idő óta tartó bíróhiány miatt uralkodnak, amelyek a jogkereső közönségre is nagy hátránnyal járnak. Ez állapotok miatt képviselőnk a nemzetgyűlés szerdai ülésén meginterpellálta az igazságügyminisztert, aki válaszában megígérte, hogy a szarvasi bíróságnál jelenleg uralkodó állapotokat mielőbb oryosolni fogja. — Egy bíró, Lukács Ignác már meg is érkezett. A bűnügyi osztályt fogja vezetni.

Regényosarnok.

A granadai rózsa.

Írta: Jean Rameau

(21)

Felállott, lerázta csuhájáról az odatapadt földet és egészen megkönnyebbülten folytatta útját.

— Kedves barátom — e szavakkal szólított meg egy fiatal tehénpásztort — meg-

mondaná nekem annak a kastélynak a nevét?

— Amott a fák között? Az a bontucqui kastély.

— S ki lakik benne?

— Sartilly kisasszony.

A szórakozott trappista úgy meghajította magát a kis tehénpásztor előtt, mintha ez legalább is zárdájának főnöke volna, aztán könnyű szívvel folytatta útját a kastély felé.

IV.

Miután a kis fahidon átment és maga mögött hagyta a Montségur vizét, bal felé fordult, néhány percig megkerülte a zárda falát, aztán egy magas rácsozathoz ért, mely olyan messzire terjedt, hogy végét be sem lehetett látni és egy szép birtokot zárt körül.

Ez a rácsozat képezte a kastély határát. Középe táján két kis tornyocska emelkedett s közöttük egy hatalmas kapubejárát. Szemközt a kapuval széles platánfa-sor volt, fehér törzsekkel, a melyeknek kérge olyan fehér, mint az emberi bőr. Ez az árnyas és csendes fasor fölvezetett a halomra és a végén állott a bontucqui kastély. A tornyocskák alapját két kis pavillon képezte, melyek a bejáratot védelmezték, de volt még ott egy kisebb kapu is, amely valószínűleg a cseléség számára készült. Ezen csengetett Lázár.

A portás kinyitotta az ajtót és meg volt lepve, mikor megpillantotta a barátságába öltözött ifjút.

— Mit kíván, fráter uram — kérdezte.

— Szeretnék Sartilly kisasszonnyal beszélni — válaszolt Lázár.

— Magával a kisasszonnyal?

— Ugy van, uram . . . ha tudniillik lehetséges volna!

— Nem tudom, fogad-e a kisasszony ebben a pillanatban, de mindenesetre értesíteni fogom nénjét, Manzanil grófnőt, aki tisztelendőségedet kétségkívül szívesen fogadja. Kérem, kövessen.

A portás egy szűk ösvényen, mely a platán-fasorral egyenletesen haladt, a kastély felé indult. Lázár lesütött szemekkel követte és nem mert körültekinteni, mert a fény, a ragyogás és pompa megijesztette az ő szegény lelkét, mely már annyi esztendő óta megszokta a kellemetlen és piszkos környezetet. Aztán mit is keres ő sajátképen az ismeretlen kastélyban? Minő vakmerőség tőle, hogy ide merészkedett! Mit mondjon Sartilly kisasszonynak ha már sikerült közelébe jutni? S végre is, miből következteti, hogy épen ő az a könnyelmű teremtes, akit a fák közt énekelni hallott? Nem valószínű, hogy olyan leány, akinek saját kastélya van, fél almákat dob egy zárdafalon keresztül!

Lázár fázott. Léptel olyan bizonytalanok voltak e pillanatban. Mintha kifejezésre akarnék hozni lelki küzdelmét. Legjobban szeretett vona megfordulni és elfutni, de a montséguri toronyban tizen ütött az óra és eszébe jutott a szegény Márton, akinek élete már csak rövid idő kérdése, ha ő nem menti meg. Ismét megemberelte magát és követte a portást.

Megérkeztek a kastélyba. A trappista félénk tekintete észrevette, hogy a régyszögletes lakház mögött terasz forma emelkedés van, ahol egy szökőkút szórta csillogó sugarait. A többi nem figyelhetett meg, mivel a portás ép akkor szólította meg újból.

— Méltóztassék belépni, tisztelendő uram, — mondá és feltárt Lázár előtt egy ajtót, — én majd értesitem a grófnőt.

Folyt. köv.

Darida Samu és György

kocsigyártók

SZARVASON, Deák Ferenc-u. 434.

Elvállalunk mindennemű igás kocsik, szekerek készítését és javítását, ugyszintén minden néven nevezendő féderes kocsik (hintók) készítését, átalakítását és javítását pontos kivitelben mérsékelt árárt.

8—13

Hirdetmény.

Mezőtúr—Orosháza között 1921. évi június hó 1-től közlekedő személy szállító vonatokról. 4624, 5724, 4624. számú vegyes vonat.

Állomások	Érkezik		Tartózkodás	Indul		Jegyzet
	óra	perc		óra	perc	
Mezőtúr				13	20	d.u. 1.20
Szarvas	14	10	30	14	30	2.30
Kisszénás	15	26	15	15	41	3.41
Kondoros	15	58	15	16	13	4.13
Kisszénás	16	29	15	16	44	4.44
Orosháza	18	02	e	st	e	6.02

4621, 5722, 5721, 4621. sz. vegyesvonat

Orosháza				6	00	reggel
Kisszénás	7	17	25	7	52	délelőtt
Kondoros	7	49	15	8	04	"
Kisszénás	8	20	16	8	36	"
Szarvas	9	31	20	9	51	"
Mezőtúr	10	40				"

Ezen vonatok, vasárnap kivételével naponta közlekednek.

Eladó III. ker. 283. szám alatt egy teljesen jókarban levő kontrafékes, szabadonfutó **kerékpár**. Esetleg buzáért is elcserélendő. 1—2

RÓMER PÁL

asztalos és temetkezési vállalkozó

SZARVAS.

I. ker. Deák Ferenc-utca 87 sz.

Legalkalmasabb **börma** ajándék 1 szép imakönyv. Ha tehát egy ilyenre szüksége van, ne sajnálja fáradságát, menjen **Nagy Sándor** könyv- és papirkereskedőhöz és nézze meg imakönyv raktárát, amennyiben nála különböző díszítésű és kivitelűek kaphatók, úgy mint: bársony, selyem, bőr és vászon kötésben. Különös figyelmet érdemelnek a gyönyörű Dr. Bangha félek, amelyek eredeti kiadói árban 48 koronától 500 koronáig kaphatók. Más kiadásuk pedig már 25 koronától feljebb. Ezekon kívül igen szép kivitelű ifjúsági könyvek is nagy választékban szintén kiadói áron kaphatók. 3—3

Andrássy Dezső és Társa

építészeti vállalati és szállítási irodája

SZARVAS, I. KERÜLET 144. SZÁM.

VÁLLAL: épülettervezést és felépítést, háztartározást, épület átalakításokat, gyár és raktár építkezéseket.

SZÁLLIT: meszet, cementet, homokot, téglát, burkolólapokat, kavicsot, kátránypapírt, gipszet, épületfát, palát, fedélcserpepet, tűzifát és szenet. Házat, telket keresve vevői részére.

3—13

MINDEN JÓ

... ÜZLETEMBER ...

a „SZARVASI UJSÁG”-BAN hirdet!

... Hirdetések felvétetnek **özv.**

Csasztvan Györgyné könyvnyomdájában Belicey-ut 9. szám.